

احتیاط واجب

احتیاط الزام‌آور را احتیاط واجب گویند.

فهرست مندرجات

- ۱ - تعریف احتیاط واجب
- ۲ - اقسام احتیاط واجب
  - ۲.۱ - احتیاط در فتوا
    - ۲.۱.۱ - وظیفه مقلد
    - ۲.۲ - فتوا به احتیاط
    - ۲.۲ - تفاوت بین دو قسم
- ۳ - نوع تعبیر از احتیاط واجب در کتب فقهی
- ۴ - منظور از «یجب الاحتیاط فی کذا»
- ۵ - پانویس
- ۶ - منبع

تعریف احتیاط واجب

احتیاط واجب، **واجب** بودن امری است که مطابق با احتیاط است با این فرق که **فقیه** در این مسأله **فتوی** نداده است و می‌توان به **مجتهد** دیگری که درباره این مسئله فتوی داده است مراجعه نمود.

اقسام احتیاط واجب

منظور از آن، احتیاطی است که عمل به آن واجب است و بر دو قسم می‌باشد:

← احتیاط در فتوا

آن در مواردی است که فقیه در مسأله‌ای به **دلیل** و **حجت** قطعی معتبر دست نیافته و مبنای او در آن مسأله، رجوع به احتیاط است.

← وظیفه مقلد

در چنین مسائلی **مقلد**، نمی‌تواند آن **عمل** را **ترک** کند؛ بلکه می‌تواند به احتیاط واجب عمل کند یا در این مسأله، به جای عمل به **نظریه مرجع تقلید** خود، به نظریه **مجتهد** دیگر که بعد از مرجع تقلیدش، **اعلم** از دیگران است عمل کند (یعنی رعایت **اعلم فالاعلم**)^[۱] و چنانچه در آن مسأله، مرجع دوم نیز قائل به احتیاط واجب باشد، مقلد باز می‌تواند به نظریه مرجع سومی که بعد از مرجع دوم، **اعلم** از دیگران است، مراجعه نماید.

← فتوا به احتیاط

آن در مواردی است که **استنباط** فقیه از ادلّه، وجوب احتیاط است مانند مورد **شبهه محصوره**.

← تفاوت بین دو قسم

تفاوت میان این دو، جواز رجوع به مجتهد دیگر در فرض نخست و عدم جواز آن در صورت دوم است.

نوع تعبیر از احتیاط واجب در کتب فقهی

تعبیر به احتیاط در کتاب‌های فتوایی اگر پیش یا پس از **فتوا** نباشد، بیانگر احتیاط وجوبی است؛ همان‌گونه که منظور فقها از تعبیرهایی مانند: «فیه اشکال»، «فیه تأمل»، «المشهور کذا» و «فیل کذا» در کتب فتوایی احتیاط وجوبی است.

منظور از «یجب الاحتیاط فی کذا»

منظور از تعبیر «یجب الاحتیاط فی کذا» فتوا به وجوب احتیاط است، نه احتیاط در فتوا. [۳][۳][۴]

پانویس

- ↑ ر.ک. اعلم فالاعلم.
- ↑ العروة الوثقی ج ۱، ص ۵۴.
- ↑ منهاج الصالحین (جوی) ج ۱، ص ۱۲.
- ↑ تحریر الوسيلة ج ۱، ص ۱۱.

منبع

- فرهنگ فقه مطابق مذهب اهل بیت علیهم السلام ج ۱، ص ۲۹۶.
- سایت اندیشه قم
  - سایت پرسمان
  - سایت حوزه

رده‌های این صفحه : اصطلاحات فقهی | فقه | واژه شناسی